

فیدان:

تصمیم گرفتیم روابط اقتصادی و تجاری را با اسرائیل قطع کنیم

وزیر خارجه ترکیه گفته که دولت این کشور تصمیم گرفته «روابط اقتصادی و تجاری را با اسرائیل به طور کامل قطع» و حریم هوایی خود را در مقابل هواپیماهای آن ببندد.

به گزارش ایسنا، «هاکان فیدان» وزیر خارجه ترکیه روز جمعه گفت: اسرائیل مرتکب کشتارهای جمعی علیه فلسطینی‌ها در نوار غزه می‌شود. طرح‌های اسرائیل برای اشغال تمام خاک غزه ادامه دارد. اسرائیل به دنبال از بین بردن راه حل تشکیل دو دولت با حمایت نامحدود آمریکا‌ست. طبق گزارش الجزیره، وزیر خارجه ترکیه تأکید کرد: نظام جهانی از عمل به مسئولیت‌های خود برای توقف کشتارها در غزه عاجز است. تحولات کنونی نشان می‌دهد که اسرائیل به به دنبال اشغال تمام اراضی فلسطین است. اسرائیل از سیاست وحشیانه گرسنگی علیه فلسطینی‌ها در غزه برای اخراج آنها استفاده می‌کند. هدف اسرائیل واضح است و آن این است که غزه را غیر قابل سکونت کند تا مردم مجبور به ترک آنجا شوند. وی گفت: وزرای تندرو و شهرک نشینان برای افزایش سطح تنش از طریق یورش به مسجد الاقصی تلاش می‌کنند. اسرائیل قوانین بین‌المللی را به رسمیت نمی‌شناسد. وزیر خارجه ترکیه تصریح کرد: ما تصمیم گرفتیم تا روابط اقتصادی و تجاری را با اسرائیل به طور کامل قطع کنیم و حریم هوایی خود را در مقابل هواپیماهای آن ببندیم. فیدان تأکید کرد: اسرائیل نمی‌خواهد یک دولت سوری جدید و قوی وجود داشته باشد اما ما اجازه ادامه این سیاست‌ها را نمی‌دهیم.

دیپلمات ارشد ترکیه با بیان اینکه «تنش‌ها مستمر بین اسرائیل و ایران امنیت و ثبات منطقه را تهدید می‌کند»، گفت: اسرائیل همچنان تلاش می‌کند تا تمام کشورهای منطقه را وارد آشوب کند. فیدان گفت: اجازه ندادن اسرائیل به ورود کمک‌ها به غزه منجر به قتل هزاران فلسطینی شده است. سیاست‌های متجاوزانه اسرائیل از غزه عبور کرده و به قدس، کرانه باختری، سوریه، ایران و لبنان رسیده‌است.

مقام فلسطینی:

مردم غزه در سرزمین خود خواهند ماند

مدیرکل وزارت بهداشت غزه تأکید کرد برنامه رژیم صهیونیستی برای وارد کردن ساکنان شهر غزه به ترک آن شکست خواهد خورد.

به گزارش ایسنا، مدیرکل وزارت بهداشت فلسطین روز جمعه گفت: اسرائیل هر روز غیرنظامیان در غزه را هدف قرار می‌دهد و به صورت روزانه در شهر غزه هفت تا ۱۰ ربات انفجاری را به کار می‌گیرد. این ربات‌ها حدود هفت تن مواد منفجره را حمل می‌کنند.

وی به الجزیره گفت: تمام ساکنان شرق غزه به غرب آن کوچ کرده‌اند. ما تاکنون شاهد هیچ‌گونه آتش‌بس تاکتیکی در غزه نبوده‌ایم و آنچه اسرائیل اعلام کرده تبلیغات رسانه‌ای است. رژیم اشغالگر انواع جنگ‌ها از حمله جنگ روانی را در نوار غزه به کار می‌گیرد. وی گفت: ساکنان شهر غزه نمی‌خواهند آنجا را ترک کنند. برنامه رژیم اشغالگر برای وارد کردن ساکنان شهر غزه به ترک آن شکست خواهد خورد. وی گفت: ما برای چند نسل با سوءتغذیه و مشکلات روانی مواجه خواهیم شد. مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گزارشی اعلام قطعی در غزه اتخاذ نکرده است.

از سوی دیگر آژانس امدادرسانی به آوارگان فلسطینی (انروا) اعلام کرد: تشدید عملیات نظامی رژیم صهیونیستی در شهر غزه یک میلیون نفر را در معرض آوارگی اجباری جدید قرار می‌دهد. تشدید تنش اضافی با وجود قطعی و گرسنگی در غزه رنج و مشکلات مردم را وخیم‌تر می‌کند و مردم بیشتری را به سمت فاجعه می‌کشاند.

اخبار

به گزارش ایرنا، «اندیشکده کوئینسی» در مقاله‌ای با عنوان «قمار اروپایی‌ها بر سر فعال‌سازی مکانیسم ماشه، خطر نابودی دیپلماسی با ایران را به پی دارد» به قلم سینا طوسی نوشت: به نظر می‌رسد اروپا آماده است از مرحله تهدید به مرحله اقدام برسد. بر اساس گزارش‌ها، سه کشور اروپایی انگلیس، فرانسه و آلمان احتمالاً این هفته روند فعال‌سازی مکانیسم اسنپ‌بک سازمان ملل را آغاز خواهند کرد. این سازوکار که ذیل توافق هسته‌ای ایران در سال ۲۰۱۵ (برجام) ایجاد شد، به هر یک از طرف‌های مشارکت‌کننده اجازه می‌دهد در صورت تشخیص نقض تعهدات از سوی ایران، تحریم‌های پیش از سال ۲۰۱۵ سازمان ملل را بازگردانند. این مکانیسم دارای نکته‌ای کلیدی است که آن را به ابزاری قدرتمند بدل می‌کند. به طور معمول، شورای امنیت بر مبنای این اصل عمل می‌کند که اعمال تحریم نیازمند اجماع مثبت اعضاست. اما در مکانیسم اسنپ‌بک منطق معکوس می‌شود. به محض فعال شدن، شمارش معکوس ۳۰ روزه آغاز خواهد شد. در پایان این مدت، تحریم‌ها به صورت خودکار بازمی‌گردند مگر آنکه شورای امنیت رأی دهد که تعلیق آن‌ها ادامه یابد؛ به این معنا که هر عضو دائم شورا می‌تواند تنها با یک وتو، بازگشت تحریم‌ها را تضمین کند.

برای اروپا، نزدیک شدن به تاریخ ۱۸ اکتبر ۲۰۲۵، زمانی که تحریم‌های سازمان ملل قرار است برای همیشه منقضی شوند، نوعی فوریت ایجاد کرده است. دولت‌های اروپایی امیدوارند با اقدام در این مقطع، اهرم فشار بیشتری بر تهران به دست آورند و آن را وادار به همکاری مجدد کنند. اما در این مسیر، اروپا خطر آن را می‌پذیرد که فضای دیپلماسی در لحظه‌ای که بیش از هر زمان دیگری ضروری است، تنگ‌تر یا حتی به طور کامل بسته شود.

این اقدام در بستری به شدت بحرانی رخ می‌دهد. برجام پیش از جنگ تابستان امسال نیز بسیار شکننده بود. روند فروپاشی در سال ۲۰۱۸ آغاز شد، زمانی که دولت ترامپ به صورت یکجانبه از توافق خارج شد، با وجود آنکه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بارها تأیید کرده بود ایران به تعهدات خود پایبند است. واشنگتن نه تنها از توافق خارج شد، بلکه تحریم‌های گسترده‌ای را بازگرداند و اقتصاد ایران را به شدت آسیب زد و عملاً توازن اصلی توافق را بهم زد.

رهبران اروپایی وعده دادند ایران را در برابر فشار آمریکا محافظت کرده و توافق را حفظ کنند اما آن‌ها نتوانستند منافع اقتصادی را که اساس منطق برجام بود، فراهم کنند. در سال ۲۰۱۹، وقتی ایران هیچ دستاوردی به دست نیاورد، تهران شروع به عبور از محدودیت‌های غنی‌سازی و ذخایر اورانیوم کرد. مقامات ایرانی به مفاد توافق استناد کردند که در صورت عدم اجرای تعهدات طرف‌های دیگر، اقدام جبرانی را مجاز می‌دانست.

این توازن شکننده در تابستان امسال بیش از پیش فروپاشید. در ماه ژوئن، حملات مشترک آمریکا و رژیم صهیونیستی تأسیسات هسته‌ای ایران را هدف قرار داد. در واکنش، تهران همکاری با آژانس را تعلیق کرد و استدلال نمود که آژانس می‌دانست، سکوت کرده است. اعتماد، که به‌پیش‌تر نیز آسیب جبرانی را مجاز می‌دانست، خروچی برای آن متصور نیست. حتی قابلیت‌های اجرایی مکانیسم اسنپ‌بک نیز محل تردید است. روسیه و چین تقریباً به طور قطع بازاعمال یکجانبه تحریم‌ها را نخواهند پذیرفت. این امر باعث شکاف در اجرا خواهد شد و تحریم‌ها به‌طور ناهماهنگ در نظام بین‌الملل اعمال خواهند شد. چنین وضعی نه تنها برجام، بلکه اعتبار شورای امنیت سازمان ملل را نیز تضعیف می‌کند.

اروپا بر این باور است که یک مسیر جایگزین وجود دارد: تمدید بند غروب اکتبر ۲۰۲۵ در صورتی که ایران همکاری کامل با بازرسان را از سر بگیرد و وارد گفت‌وگو با واشگتن شود. اما از آنجا که این پیشنهاد به تهدید ماشه گره خورده است، دیپلماسی در قالب یک اولتیماتوم ۳۰ روزه فشرده می‌شود. سه کشور اروپایی عملاً خواستار امتیازدهی فوری شامل دسترسی بدون محدودیت آژانس به سایت‌های آسیب‌دیده در حملات ژوئن، ارائه گزارش کامل از ذخایر اورانیوم غنی‌شده تا سطح نزدیک به ۶۰ درصد و آغاز مجدد مذاکرات

پیام فعال‌سازی «اسنپ‌بک» برای ایران چیست؟

قمار اروپا علیه دیپلماسی

«ایران در حالی هدف بمباران قرار گرفت که بر سر میز مذاکره بود و به گفته برخی، توافق تقریباً در دسترس بود. اعتماد مسیری دوسویه است و اکنون مسئولیت اروپا آن است که نقش میانجی قابل‌اعتماد و نه نیرویی تشدیدکننده در مثلث تنش میان آمریکا، رژیم صهیونیستی و ایران را ایفا کند.»

نیایداجازه

دهیمتحریم‌ها

بازگردندو

سپسدرصد

تصویب

قطعنامه‌ای

برآیینم

کهاجرای

تحریم‌های

فعالشده‌را

متوقفکند،

زیرااین‌روند

بسیارسخت‌و

پیچیدهخواهد

بود

بازگردند یا خیر. در این بازه زمانی، اگر به بند ۱۱ قطعنامه و بند ۳۷ برجام مراجعه کنید، تصریح شده است که طرفین باید وارد مذاکره شوند و راه‌حلی بیابند. اگر چنین نشود، یکی از اعضای شورا با رئیس شورا در صورت امتناع اعضا، پیش‌نویس قطعنامه‌ای را ارائه می‌دهد که بر تداوم توقف قطعنامه‌های تحریمی گذشته علیه ایران تأکید دارد. طبیعی است که در چنین شرایطی، اگر تنها یک دولت عضو دائم مخالفت کند، روند اسنپ‌بک محقق خواهد شد. بنابراین، از زمان ارسال نامه تا زمان مخالفت با پیش‌نویس قطعنامه برای تداوم تعلیق تحریم‌ها، یک فرایند مذاکراتی آغاز می‌شود و پنجره دیپلماسی همچنان باز است.

یکی از ابهامات موجود، نقش روسیه و چین است. ایران اعلام کرده که رایزنی‌های خود را با این دو کشور به‌همان اعضای برجام و اعضای دائم شورای امنیت ادامه می‌دهد. پرسش این است که اساساً به چه پیش‌نویس قطعنامه ارائه شده توسط روسیه، که ارائه کرده و احتمالاً رأی نخواهد آورد، این کشورها چه نقشی می‌توانند در این روند یک‌ماهه ایفا کنند؟

در پاسخ باید گفت که روسیه و چین در واکنش به نامه هشتم اوت تروئیکای اروپایی، دو بیانیه بسیار قوی به شورا ارسال کردند. به‌ویژه روسیه در ۱۱ عضو دیگر بسیار مهم نوشت و چین نیز در ۱۹ اوت بیانیه‌ای فوق‌العاده در حمایت از مواضع ایران ارائه داد. این دو کشور در هماهنگی کامل عمل کردند.

در این حال، باید واقعیت را پذیرفت که تا پایان اوت، ریاست شورا در اختیار دولت پاناما است و در ماه سپتامبر نیز ریاست به کره جنوبی واگذار می‌شود؛ هر دو کشور تحت نفوذ آمریکا هستند و بدیهی است همه آمریکا از اسنپ‌بک استقبال خواهد کرد. در مقایسه با وضعیت سال ۲۰۲۰ که آمریکا پس از خروج از برجام خواهان اسنپ بک شد، شرایط امروز متفاوت است. در آن زمان ریاست شورا به ترتیب با اندونزی و روسیه بود و این دولتها مانع طرح موضوع اسنپ‌بک آمریکا شدند. اندونزی در آن مقطع با مشورت روسیه و چین، تدبیری اداری اتخاذ کرد و با ارسال نامه‌ای به ۱۴ عضو دیگر شورا، مانع از طرح رسمی درخواست آمریکا شد. اما اکنون چنین شرایطی وجود ندارد و روسیه و چین، هرچند در جلسات نطق‌های قوی در حمایت از ایران ایراد خواهند کرد، اما در نهایت تأثیر تعیین‌کننده در روند اجرایی نخواهند داشت. بنابراین، موضوع به میزان تمایل ایران برای تمدید برجام و جلوگیری از بازگشت تحریم‌ها برمی‌گردد، تا زمانی که راه‌حلی میان طرفین حاصل شود. یکی از سوالات مهم درباره تبعات اسنپ‌بک این است که آیا پیامدهای آن اقتصادی است یا سیاسی و آیا مسئولان کشور در حال تقلیل آن به یک مسئله صرفاً سیاسی هستند؟ بازگشت قطعنامه‌های تحریمی مستقیماً منابع نفت، گاز، پتروشیمی و حتی بانک‌ها و مؤسسات

مالی ایران را هدف قرار نمی‌دهد. بیشتر این قطعنامه‌ها محدودیت‌هایی در حوزه صنایع نظامی و هسته‌ای و به‌ویژه خرید و فروش سلاح اعمال می‌کنند و از دولت‌ها می‌خواهند که بر دادوستدها و محموله‌های ایران مراقبت و نظارت بیشتری داشته باشند تا این محموله‌ها برای توسعه صنایع هسته‌ای و موشکی ایران استفاده نشوند.

در واقع، این قطعنامه‌ها تحریم‌های اقتصادی مستقیم ایجاد نمی‌کنند، بلکه بیشتر نقش تقویت‌کننده (بوستر) برای تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا و اتحادیه اروپا ایفا خواهند کرد. تحریم‌های آمریکا به‌تنهایی صد برابر سخت‌تر از تحریم‌های پنج‌گانه شورای امنیت هستند. بنابراین، اگر قطعنامه‌ها بازگردند، فضای اجرایی برای ایران اندکی تنگ‌تر خواهد شد و آمریکا از این موضوع برای تحت فشار قرار دادن بیشتر کشورهایی که با ایران تعامل اقتصادی دارند، بهره‌برداری خواهد کرد. به این ترتیب، اگرچه محدودیت مالی و تجاری مستقیم ایجاد نمی‌شود، اما هزینه و ریسک معامله با ایران افزایش خواهد یافت.

به همین دلیل، نباید تصور کرد که بازگشت قطعنامه‌ها هیچ اثری ندارد. این بازگشت از نظر روانی و در سطح افکار عمومی بین‌المللی فشار بیشتری بر ایران ایجاد خواهد کرد. پیامد سیاسی مهم آن این است که ایران به‌عنوان یک کشور ناقض قوانین بین‌المللی و ذیل فصل هفتم منشور ملل متحد شناخته خواهد شد و برنامه هسته‌ای ایران غیرقانونی تلقی می‌شود. در حالی که در چارچوب برجام، برنامه غنی‌سازی ایران مشروعیت داشت و حتی تا سطح ۳.۶۷ درصد به رسمیت شناخته شده بود. اما با بازگشت قطعنامه ۱۹۲۹، از ایران خواسته خواهد شد غنی‌سازی را متوقف کند و سایر فصل‌های فوق‌العاده در حمایت از برنامه هسته‌ای ایران را به رسمیت نشناسند.

پیامد دیگر آن است که لغو دوباره تحریم‌های شورای امنیت بسیار دشوار خواهد شد. یکی از مهم‌ترین دستاوردهای برجام این بود که در روز نخست اجرای آن، ۶ قطعنامه علیه ایران یک‌باره لغو شد. اما با فعال شدن مکانیسم ماشه، همان قطعنامه‌ها دوباره احیا می‌شوند و ایران بار دیگر ذیل فصل هفتم قرار خواهد گرفت. در نتیجه، برای خروج مجدد از این وضعیت، ایران ناگزیر به اعطای امتیازات بیشتری خواهد شد.

از همین رو توصیه می‌شود ایران اجازه ندهد اسنپ‌بک در نهایت فعال شود. حفظ برجام حتی به‌صورت محدود، می‌تواند مانع بازگشت تحریم‌ها شود. اگر برای اعتمادسازی نیاز باشد، ایران می‌تواند برای دوره‌ای موقت، مثلاً چند ماه یا حتی چند سال، برخی محدودیت‌ها بر غنی‌سازی را بپذیرد تا هم از انسداد سیاسی کنونی عبور کند، و هم عملاً با بازسازی تأسیسات آسیب دیده امکان غنی‌سازی را بدست آورد. روشن است که شرایط جهانی طی در سالهای پیش رو و به‌ویژه پس از دولت ترامپ، متفاوت از امروز خواهد بود.

اخبار

سفیر ایران:

اتهامات استرالیا دروغ و بی‌اساس است

سفیر جمهوری اسلامی ایران در استرالیا پیش از ترک این کشور تأکید کرد اتهام یهودستیزی که دولت استرالیا علیه ایران مطرح کرده بی اساس است.

به گزارش ایسنا، «احمد صادقی» سفیر ایران در استرالیا پیش از سوار شدن به هواپیمای خود به منظور عزیمت به ایران در واکنش به درخواست دولت استرالیا که خواسته بود استرالیا‌یی‌ها به ایران سفر نکنند، تأکید کرد که مردم این کشور در صورت سفر به ایران در امنیت خواهند بود.

این در حالی است که بر اساس گزارش رسانه‌های استرالایی« آنتونی آلپاینز» نخست‌وزیر استرالیا بار دیگر با تکرار یک درخواست قبلی خود ادعا کرد که استرالایی‌ها نباید به ایران سفر کنند.

دولت فدرال استرالیا از سال ۲۰۲۰ به مردم این کشور خواسته به ایران سفر نکنند و ادعا کرده که کار مقامات برای ارائه کمک کنسولی به آنها سخت است.

روز سه‌شنبه دولت استرالیا خواستار آن شد که احمد صادقی به بهانه ادعایی یهودستیزی خاک این کشور را ترک کند. صادقی در پاسخ به خبرنگاران در فرودگاه سیدنی تأکید کرد اتهام یهودستیزی که کالبرا به ایران وارد کرده «تنها» حاصل دسیسه و توطئه» است. آلپاینز گفته بود کالبرا قانونی را تصویب خواهد کرد که سببه پاسداران انقلاب اسلامی را به بهانه این ادعا که در حملات یهودستیزانه در شهرهای ملبورن و سیدنی در سال گذشته میلادی دست داشته در فهرست «سازمان‌های تروریستی» قرار دهد. صادقی تأکید کرد این تصمیمات دولت استرالیا علیه ایران در پاسخ به واکنش خشمگینانه رژیم صهیونیستی نسبت به قول آلپاینز برای به رسمیت شناختن کشور مستقل فلسطین اتخاذ شدند.

سفیر ایران در استرالیا با ذکر اینکه تصمیم دولت استرالیا برای اخراج کردن او حاصل «سوتفاهم» در روابط دیپلماتیک است گفت که ایران نسبت به استرالیا «احساس بسیار خوبی دارد.» او خاطر نشان کرد: «من در طول ۲ سال و نیمی که در اینجا به استرالیا «احساس بسیار خوبی دار.» او خاطر نشان کرد: «من در طول ۲ سال و نیمی که در اینجا به استرالیا «احساس بسیار خوبی دار.» او خاطر بودم مأموریت بسیار خوبی را داشتم.» به نوشته وبسایت «ناین‌نیوز» استرالیا، صادقی در ادامه این کنفرانس خبری گفت: «به شما توصیه می‌کنم که از این اتهامات ساختگی و این موارد حاصل از توطئه های اجرا شده از سوی دشمن هر ۲ کشور ما، دشمن ایران و دشمن استرالیا، و این ادعاهای غلطی که تنها با هدف تضعیف روابط دوستانه ما مطرح شده‌اند، فراتر بروید.» صادقی تأکید کرد حملات یهودستیزانه رخ داده در شهرهای سیدنی و ملبورن در سال گذشته میلادی را محکوم می‌کند اما این ادعا که ایران پشت این حملات داشته شده «دروغ و ادعاهایی بی‌اساس» هستند که از سوی «طرف‌های ثالث» مطرح شده‌اند.

پکن:

اقدام اروپا علیه ایران غیرسازنده است

سخنگوی وزارت خارجه چین اقدام تروئیکای اروپایی در کلیدزدن فرآیند بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران را اقدامی «غیرسازنده» توصیف کرد.

به گزارش ایسنا، «گو جیاکون» سخنگوی وزارت امور خارجه چین روز جمعه و در یک موضع‌گیری رسانه‌ای در خصوص اقدام ضدایرانی سه کشور اروپایی عضو برجم شامل انگلیس، فرانسه و آلمان در آغاز فرآیند فعال‌سازی اسنپ‌بک، اعلام کرد که «برونده هسته‌ای ایران در مرحله حساسی به سر می‌برد و باید مذاکرات از سر گرفته شود».

طبق گزارش الجزیره، در این موضع‌گیری دیپلمات چینی آمده است: «ما از صلح و مذاکره برای بازگرداندن پرونده هسته‌ای ایران به مسیر درست خود حمایت می‌کنیم.»

جیاکون تأکید کرد: «بازگرداندن تحریم‌ها علیه ایران در شورای امنیت اقدامی غیر سازنده است.» وزارت خارجه چین در بخش دیگری از موضع‌گیری خود به موضوع تایوان پرداخت و اعلام کرد: «ما از واشگتن می‌خواهیم به اصل چین واحد پایبند باشد و از مداخله در امور تایوان خودداری کند».

گروسی:

تصمیم اروپا درباره اسنپ‌بک سیاسی بود

گروسی در پاسخ به این سوال که «شما گفتید این یک تصمیم سیاسی است و می‌شد یا نمی‌شد اتخاذ کرد. یعنی راه جایگزینی هم وجود داشت؟»، گفت: این به منطق سه کشور اروپایی بازمی‌گردد و من نباید وارد آن شوم. تنها چیزی که می‌توانم بگویم این است که برای ما در آژانس، اهمیت دارد که دوباره بتوانیم کار بازرسی‌مان را از سر بگیریم. این موضوع هم در واقع بخشی از شرایطی بود که سه کشور اروپایی مطرح کرده بودند. مثلاً می‌گفتند اگر ایران همکاری خوبی با آژانس داشته باشد، می‌توانیم کمی وقت بیشتر بدهیم. یا اگر ایران گفت‌وگو با آمریکایی‌ها را از سر بگیرد، ممکن است تمدید کنیم. این‌ها مسائل بین‌کشورهاست. اما ما کار خود را ادامه می‌دهیم و خواهیم دید این تصمیم چه اثری بر روندی که با ایران شروع کرده‌ایم خواهد داشت.

رئیس دیدبان هسته‌ای سازمان ملل در پاسخ به سوال رسانه فرانسوی درباره واکنش ایران که این تصمیم را «غیرموجه و غیرقانونی» توصیف کرده و گفته که «همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به شدت به خطر خواهد افتاد»، گفت: دبروز تماس‌هایی داشتیم. همان‌طور که گفتید، طبیعتاً واکنش‌هایی در سطوح مختلف وجود دارد. یکی موضوع دولت است و مورد دیگر موضع پارلمان و جناح‌های سیاسی. در پارلمان ایران، صداهای محافظه‌کارتر بلندتر هستند. پس باید دید این روند چگونه پیش می‌رود.

مدیرکل آژانس درباره همکاری با ایران ادامه داد: آنچه ایران امروز می‌گوید این است که بازگشت تحریم‌ها کار ما را بسیار دشوار خواهد کرد، حتی شاید غیرممکن. ولی من تلاش می‌کنم مسیر خودم را حفظ کنم. اگر بخواهم به

همه پیامدهای جانبی نگاه کنم، کار پیش نمی‌رود. هرچند بدون تردید این یک موضوع بسیار مهم است.

منطقی است که به نگرانی‌های ایران توجه کنیم

گروسی درباره بازگشت بازرسان آژانس به ایران نیز گفت: روشن است که پس از حملات و ۱۲ روز درگیری، شرایط دیگر مثل قبل نیست. این را باید پذیرفت. اما آنچه تغییر نکرده، چارچوب‌های حقوقی است که همچنان وجود دارد یعنی تعهدات ایران به عنوان عضو معاهده عدم اشاعه و توافق پادمان‌ها. در ابتدا ایران می‌گفت که «نه، باید این‌ها تغییر کند یا آن‌ها را تعدیل کنیم." ما توضیح دادیم که توافق‌ها و چارچوب‌های قانونی تغییر نخواهند کرد و همان است که بود. در عین حال، منطقی بود که به نگرانی‌های ایران توجه کنیم و ببینیم در سطح عملی چه راه‌هایی برای تعدیل روش‌ها و رویه‌ها وجود دارد. این به معنای تغییر ماهیت بازرسی‌ها نیست، بلکه به معنای نوع اجرا و شیوه‌های عملی است. او ادامه داد: ما وارد چنین گفت‌وگوهایی شده بودیم. در همین چارچوب هم بحث‌هایی درباره سوخت نیروگاه بوشهر و موضوعات مرتبط مطرح شد. این پیشرفت‌ها کم‌اهمیت نبود، چون خیلی‌ها فکر می‌کردند ما دیگر امکان بازگشت به ایران را نخواهیم داشت.

بازگشت به همه سایت‌ها در ایران کاملاً ضروری است

مدیرکل آژانس در پاسخ به این سوال که «شما احتمالاً امیدوارید که به سایت‌های هسته‌ای که هدف حملات قرار گرفتند نیز دسترسی پیدا کنید. آیا امروز در ارزیابی و درک‌تان از خساراتی که حملات آمریکا و اسرائیل در ماه

ژوئن به برنامه هسته‌ای ایران وارد کرده‌اند، پیشرفت بیشتری کرده‌اید؟»، گفت: بازگشت به همه سایت‌ها در ایران کاملاً ضروری است. رژیم بازرسی انتخابی وجود ندارد. ایران نمی‌تواند بگوید که "به اینجا بیایید، اما به طنز یا اصفهان نیایید، چون آن‌ها مورد حمله قرار گرفته‌اند." همه می‌دانیم این حملات جدی بود و خساراتی ایجاد کرد. ممکن است نیاز به اقدامات امنیتی و احتیاطی باشد، اما هیچ سایتی به دلیل حمله نظامی از بازرسی معاف نمی‌شود.